

Getekend door de roetsporen

(LIVING) ROOM

SATIJN PANYIGAY

Waar Galerie Caroline O'Brien,

Hazenstraat 15

Te zien t/m 5/10

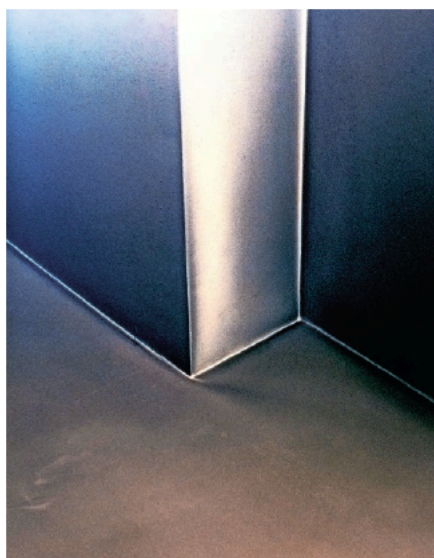
Ineens was het hele appartement zwart. Een jonge kunstverzamelaar en zijn vriendin hadden nog niet zo lang een woning betrokken toen er brand uitbrak. Kortsluiting in de afwasmachine. De woning was bedekt met een laag roet en was enige tijd onbewoonbaar. De kunstwerken in het huis werden verwijderd en geres- taureerd. Alles moest worden schoongemaakt en hersteld.

Maar elk nadeel heb zijn voordeel, moeten de bewoners gedacht hebben. Een van de werken in de woning was van de Nederlands-Hongaarse fotografe Satijn Panyigay. Zij fotografeerde in 2011 een melancholische fotoserie van mensen die recent waren overleden. De nabestaanden lieten de ontruiming over aan gespecialiseerde bedrijven.

Grimmig en tijdloos

Panyigay maakte onder andere een foto van een kastje en een paar planken die waren weggehaald. Op de muur is de schaduw van de objecten achtergebleven. Boeken, stapels papier, een vaasje. Het zijn de sporen van de geschiedenis, vergeten herinneringen die straks voorgoed worden uitgewist.

De vlekken op de muren in het zwartgeblakerde appartement leken eigenlijk verrassend veel op de spo-

De witte plek toont waar een schilderij hing tijdens de brand

ren in de foto van Panyigay, dus werd haar gevraagd of ze foto's zou willen maken in het huis. Het resultaat hangt nu bij Galerie Caroline O'Brien.

Op de foto's van Panyigay krijgt de grimmige ruimte een tijdloze schoonheid. De zwarte rook heeft zich over alle wanden en plafonds verspreid, maar drong niet door tot

→ *Dangle* (2019), uit de serie *Living room*.

FOTO SATIJN PANYIGAY

de hoeken van de ruimte.

Een witte plek op de muur herinnert aan een schilderij dat hier tijdens de brand hing. Spielatten aan de achterkant van het werk, het omgeslagen doek en de haakjes zijn in de muur geëetst. Ook nu zie je de typerende witte randen. Langs de rand van het schilderij kreeg de rook geen vat op de muur.

Panyigay fotografeerde een hoek van een schouw als een zwarte ruimte met witte lijnen. Ze maakte ook een afdruk van het negatief. Nu is de ruimte lichtgrijs en de hoeken pikzwart. De vergelijking met een houtskooltekening dringt zich onwillekeurig op. Wat eigenlijk ook logisch is, want houtskool en roet zijn in feite hetzelfde spul. Op sommige foto's zie je de eerste sporen van de schoonmakers als vlekken op de muur. Ook nu lijkt het effect op een gedoezelde houtskooltekening.

Ook de galerieruimte is door Panyigay onderhanden genomen. Het zwart van een van de foto's is doorgezet op de muur, wat het werk extra dramatisch maakt. Eigenlijk is dat jammer, want de kracht van de foto's is juist hun onderkoeldheid, de ingehouden spanning. Beter geslaagd is het behang op de achterwand van de galerie. Het ruitmotief is gebaseerd op een foto van de zwartgeblakerde ruimte. Ook de deurmat heeft dat patroon.

Kees Keijer